

Jaarverslag en Jaarrekening 2018

Voorwoord voorzitter

Het jaar 2018 was voor de stichting in alle opzichten een druk jaar. De werkzaamheden voor de *experience* in de vleermuisbunker hebben veel inzet en tijd gekost van het bestuur. De samenwerking hierin met Staatsbosbeheer is uitstekend te noemen. Het resultaat is er ook naar. Het afronden van dit project is voor 2019 voorzien.

Ook Rijksdorp, hoewel gesloten, heeft veel overleg gekost. Gesprekken met de provincie Zuid-Holland over de subsidie en het overleg met Staatsbosbeheer over de aanpak van het asbest en het opknappen waren langdurig. De verwachting is echter dat in 2019 begonnen kan worden met het verwijderen van het asbest en het daadwerkelijk opknappen van Rijksdorp. Wij hopen dat de rondleidingen dit jaar weer van start kunnen. Ook de nieuwbouw van de website, met speciale dank aan onze bouwer, Peter Lokker, is in 2018 vrijwel afgerond. Deze nieuwbouw was noodzakelijk omdat de stichting zich ook wil gaan richten op de andere bunkers die in de gemeente Wassenaar liggen. Het al aangekondigde plan om de naam van de stichting: Vleermuisbunker Wassenaar te wijzigen in stichting: Bunkers in Wassenaar gaat in 2019 haar beslag krijgen. Hiermee dekt de vlag beter de lading. Zeker de ontwikkelingen rond de "Seyss-Inquartbunker" volgen wij nauwgezet. Het aantal bezoekers voor het seizoen zijn (exclusief de bezoekers op open bunkerdag) met meer dan 50% gestegen ten opzichte van 2017. Niet alleen de borden met informatie aan de rotonde en bij de ingang hebben hiertoe bijgedragen maar ook een actiever benaderings beleid van de gidsen hebben hiertoe bijgedragen.

1. Het bestuur

Het bestuur kwam in het verslagjaar vijfmaal bijeen.

Het bestuur stelde het Jaarverslag 2017 en de Jaarrekening 2017 vast en verleende de penningmeester décharge onder dankzegging voor zijn inzet. Het blijkt dat aan alle financiële verplichtingen is voldaan en dat de stichting 2017 met een bescheiden positief saldo van € 520,- afsloot.

De aandacht van het bestuur richtte zich in het bijzonder op continuïteit. Naast de statutair vastgestelde eerste taak *'het behoud en herstel van de vleermuisbunker aan de Wassenaarse Slag'* strekt de aandacht zich ook uit tot de tweede taak *'het bevorderen van het behoud en herstel van de Atlantikwall en haar onderdelen in Wassenaar en de regio daaromheen'*. Het project 'Rijksdorp' (zie verder in dit jaarverslag) is daar een gevolg van. De ontwikkelingen rond de Seyss-Inquartbunker te Wassenaar worden nauwlettend gevolgd. De ambitie is om een kennisbank en informatiemakelaar te zijn ten dienste van Staatsbosbeheer en de (vrijwillige) gidsen.

Het bestuur besloot in 2018 om de bredere doelstelling in de naamgeving van de stichting op een nader te bepalen tijdstip formeel tot uiting te laten komen (Stichting Bunkers in Wassenaar). Als eerste uiting daarvan werd in 2018 de website aangepast en gemoderniseerd onder de naam www.bunkersinwassenaar.nl. De website biedt algemene informatie over de vleermuisbunker en het bunkercomplex Rijksdorp, inclusief de mogelijkheden van bezoek en groepsbezoek; voor boekingen wordt verwezen naar de website van Staatsbosbeheer.

2. De samenstelling van het bestuur

Het bestuur onderging in 2018 geen wijzigingen.

Samenstelling op 31 december 2018:

Ruud Ruis, voorzitter
Kees Neisingh, secretaris
Joop Krassenburg, penningmeester
Willem Marchée, lid, tevens Technisch Adviseur
Peter Sluimer, lid

3. Publiciteit

Vele malen is er in de lokale kranten aandacht gegeven aan de opening van de Vleermuisbunker. Dankzij deze berichten hebben veel mensen de weg naar de bunker weten te vinden.

Op 26 juli, is er een groot artikel in het Leids Dagblad verschenen. Dit heeft het aantal bezoekers uit dit deel van de regio vergroot.

De stichting is dankbaar voor de medewerking van de kranten in 2018 en hoopt voor 2019 weer op dezelfde samenwerking.

Het project Nationaal Park Hollandse Duinen werd verkozen tot 'mooiste natuurgebied van Nederland' en trok daarmee publicitaire aandacht.

4. Bezoek

Het bezoek aan de Vleermuisbunker in 2018 bedroeg ongeveer 700 personen terwijl de Bunkerdag op 9 juni 2018 300 bezoekers naar de Vleermuisbunker bracht. Rijksdorp was geheel 2018 gesloten voor bezoek. Ook tijdens de Open Monumentendag op 8 september 2018 kon Rijksdorp niet bezocht worden; de Vleermuisbunker was op die datum niet beschikbaar vanwege het 'Vleermuis-winterslaap-seizoen'.

5. Rijksdorp

Vanwege onveilige situaties moesten de rondleidingen in het bunkercomplex Rijksdorp in 2016 en 2017 worden ingeperkt en vanwege mogelijke asbest in 2018 zelfs geheel worden beëindigd.

Een door de Provincie Zuid-Holland in het kader van de Erfgoedlijn Atlantikwall gefinancierde onderzoeksopdracht resulteerde in twee rapporten:

- *Cultuurhistorische duiding Rijksdorp, Wassenaar*, door Joost van der Linden, februari 2017; en
- *Bouwkundige inspectie Bunkercomplex "Rijksdorp"* door Bureau Wiegel, maart 2017.

Op basis van laatstgenoemd rapport heeft de stichting in 2018 in het kader van de Erfgoedlijn Atlantikwall subsidie toegezegd gekregen van de Provincie Zuid-Holland voor Beschermings- en Veiligheidsvoorzieningen bunkercomplex Rijksdorp. Met de werkzaamheden, in het bijzonder de lichtplannen, is in 2018 begonnen; de overige werkzaamheden zullen wachten op de afronding van de asbestsanering.

Mede naar aanleiding van acties van de stichting heeft een asbestinventarisatie plaatsgevonden, gevolgd door een zgn. 'veegtest'. Op basis van deze rapportage zijn door Staatsbosbeheer stappen gezet om te komen tot een volledige sanering van Rijksdorp in 2019.

7. Bunker Experience

Het in opdracht van Staatsbosbeheer door Erik Rumpff in 2017 opgestelde Plan van Aanpak kwam tot uitvoering. Via het Staatsbosbeheer-Dunea Fonds is € 50.000 beschikbaar gesteld. Op de aanvragen van de stichting werd positief beslist door het Prins Bernhard Cultuurfonds, het Fonds 1818, de Van der Mandele Stichting en de Juriaanse Stichting

De gefaseerde invoering van het plan leidde tot het plaatsen van borden nabij de rotonde Wasse-naarse Slag en in het bunkercomplex. Van de educatieve film 'De verborgen grens' is een verkorte versie gemaakt. Er is een eigen film gemaakt van rustende Duitse soldaten, beamers zijn aangeschaft en met handbeamers kunnen vliegende vleermuizen in de donkere ruimtes worden geprojecteerd.

De stichting sluit met Staatsbosbeheer een gebruiksovereenkomst over de via de stichting verkregen subsidie gefinancierde apparatuur.

Ook voor Rijksdorp zijn in het verslagjaar activiteiten geweest in het kader van experience. Zo is met behulp van materiedeskundigen een lijst opgesteld van artikelen, die de gidsen kunnen gebruiken in interactie met het jonge of oude bezoekers rond het thema Koude Oorlog. De meeste artikelen zijn in 2018 aangeschaft.

8. De jaarrekening 2018

Stichting Vleermuisbunker Wassenaar Beknopt financieel overzicht 2018

inkomsten		uitgaven	
saldo per 1 januari	520	Bankkosten	120
Ontvangen subsidies:		Betaalde Declaraties:	
Fonds 1818	8.000	SBB: xperience VB	8.000
Van de MandeleStichting	2.500		
Kattendijke Drucker Stichting	500		
Provincie Zuid-Holland	64.800	Saldo per 31 december	68.016
Totaal	76.320	Totaal	76.320

Balans per 31 december 2018	
Saldo per 1 januari	520
Saldo uitgaven-inkomsten	67.496
Saldo per 31 december	68.016

Toelichting op het financieel overzicht 2018

Wat betreft de financiën van de Stichting kenmerkte dit jaar zich vooral door de ontvangst van een aantal aangevraagde subsidies. Het banktegoed bereikte een ongekeerde hoogte.

De ontvangen gelden zullen in de jaren 2019/2021 geleidelijk overgemaakt worden naar de partij(en), voornamelijk SBB, die de werkzaamheden rond de diverse projecten, waarvoor de subsidies werden aangevraagd, zullen verrichten.

De bedragen in de balans en begroting spreken verder voor zich.

BALANS

Er waren aan het eind van de verslagperiode geen uitstaande rekeningen of ongeïnde vorderingen. Per 31 december resulteerde op de balans een batig saldo van € 68.016

Joop Krassenburg,
penningmeester